

OCMW Gent - Meer geld voor een harder beleid zonder perspectief

Persconferentie Groen! Gent

9 december 2008

Inleiding

Op basis van twee jaar paars OCMW-beleid onder voorzitter Versnick (VLD), en met kennis van de begroting 2009, maakt de Groen!-fractie in deze nota een tussentijdse balans op.

Het is duidelijk dat met deze legislatuur er een koerswijziging heeft plaatsgevonden bij het OCMW Gent. Onder voorzitter Versnick is de trend gekeerd van de laatste jaren van de vorige legislatuur dat het OCMW-Gent zeer grote overschotten boekte – die dan terug naar de stad vloeiden- bij een matige jaarlijkse bijdrage vanuit de Stad Gent. Er komt nu elk jaar meer geld van de Stad Gent, maar dit leidt paradoxaal tot een strenger en harder beleid ten aanzien van de zwakkeren in de samenleving. En ondertussen bleef de armoede verder stijgen in Gent! Waardoor eigenlijk de toekomst voor de zwakkere bevolkingsgroepen in Gent er somber uit ziet voor de toekomst.

We onderbouwen deze stelling in wat volgt in volgende drie delen:

1. Terugblik op de voorbije twee jaar OCMW-beleid
Hierbij gaan we enkel in op de meest actuele thema's, deze passen wel in een langere rij van eerdere maatregelen genomen in deze legislatuur. Denk maar aan het verlagen van de verloning van art.60'ers, het niet in staat zijn de wachtlijsten in de nachtopvang weg te werken, ... Deze thema's worden besproken in de bijlage.
2. Evolutie armoede in Gent: de stijging stopt nooit...?
3. Begroting 2009: geen nieuwe antwoorden
4. Groen! wil een *Stedelijk Solidariteitsplan* als antwoord op slechte tijden

1. Terugblik op de voorbije twee jaar OCMW-beleid

Onder het huidige spa-VLD-Vl.Pro.-bestuur is de trend gekeerd van de vorige legislatuur. Dit was de periode dat het OCMW-Gent zeer grote overschotten boekte – die dan terug naar de stad vloeiden- bij een matige jaarlijkse bijdrage vanuit de Stad Gent. Zo bedroeg de Stedelijke Bijdrage aan de OCMW-begroting in 2005 40,2 miljoen euro en in 2006 41,3 miljoen euro. Die twee jaren was er telkens een overschot op de jaarrekening van het OCMW van resp. 5,4 en 7 miljoen (dat de stad dus recupereerde). In 2007 is het bedrag dat terugvloeit naar de stad aanzienlijk minder, nl 4,3 miljoen euro.

jaar	Gebudgeteerde GB	Uitgekeerde GB	overschot
2005	37.959.126-	32.493.899-	5.465.227-
2006	38.789.277-	31.709.892-	7.079.385-
2007	41.818.760-	37.486.928-	4.331.832-
2008	44.425.878-	Geschat op 41 miljoen	Geschat op 3 miljoen
2009	47.018.147-		
2010	49.679.634-		
2011	52.435.523-		

Sinds 2007 stijgt de stedelijke bijdrage aanzienlijk – voor 2009 is er nu maar liefst 47,0 miljoen € voorzien. Er komt dus nu elk jaar meer geld van de Stad Gent, maar dit leidt paradoxaal tot een strenger en harder beleid ten aanzien van de zwakkeren in de samenleving. Aan de hand van de voorbeelden die volgen –in feite zijn het samenvattingen van dossiers op zich- tonen we dit aan met staalharde cijfers.

Er zijn een aantal blauwe draden doorheen het nieuwe liberale beleid.

De eerste is het doorvoeren van een eenzijdig activeringsbeleid vanuit louter een economische bril nl. de arbeidsmarkt. Alle OCMW-cliënten worden nu gescreend om ingedeeld te kunnen worden in vijf categorieën, met als enige criterium 'de afstand tot de arbeidsmarkt'. En stevast gaan activeringsinitiatieven samen met mogelijke sanctionering. Waarbij men vergeet dat een OCMW-uitkering het laatste houvast is voor heel wat mensen onderaan de maatschappelijke ladder. Daaronder rest er niets meer dan de illegaliteit om het hoofd boven water te houden. Mededogen en een brede invulling van emancipatie is maw. vervangen door verplichte activering en snelle sanctionering.

Uiteraard vindt ook Groen! het belangrijk dat OCMW-cliënten die hier klaar voor zijn, opgeleid en toegeleid worden naar de arbeidsmarkt. En in die zin moet je hun vaardigheden en ervaring inderdaad in kaart brengen. Maar het is een valse illusie

om te denken dat alle OCMW-cliënten –nadat velen van hen eerst op vele vlakken werden uitgesloten - zomaar een plaats kunnen krijgen op de arbeidsmarkt. Zoals de uitspraak van de voorzitter van het Antwerpse OCMW enkele maanden terug duidelijk maakte, is er een belangrijke groep die uitgesloten wordt door de huidige competitieve arbeidsmarkt. Vanuit dit perspectief is het onzinnig alle OCMW-cliënten nu in categorieën te delen, louter in functie van 'hun afstand tot de arbeidsmarkt'! Willens nillens plaats je zo een stempel op mensen voor wie de arbeidsmarkt onhaalbaar is. Het is juist dit enge perspectief gekoppeld aan de voortdurende kans 'gesanctioneerd' te worden, dat een systeem vormt dat voor Groen! een OCMW onwaardig is.

De tweede blauwe draad is *het willen koppelen van alle steun – ook aanvullende steun zoals een energiepremie - aan de bereidheid tot activering*. Het gaat hier om twee groepen van mensen.

Ten eerste de huidige OCMW-cliënten die bvb. leefloon ontvangen. Elk van deze mensen zal in de toekomst moeten meewerken aan een activeringstraject. Ook de groep waarvan men bepaald heeft dat ze niet in aanmerking komen voor de arbeidsmarkt, zal moeten meewerken aan 'sociale activering'. Enkel als je behoort tot specifieke categorieën (je bent student, zit in de psychiatrie, ...) of er worden uitzonderlijk billijkheidsredenen aanvaard, ontsnap je hieraan. Dit is hallucinant. Ten eerste is er helemaal geen uitgebouwd en stabiel aanbod voor deze mensen van sociale activering. Ten tweede verschuift zo de rol van maatschappelijk assistent van hulpverlener naar controleur, wat de noodzakelijke vertrouwensrelatie zwaar onder druk zal zetten tussen maatschappelijk assistent en OCMW-cliënt. Deze activeringsdrift gaat er blijkbaar vanuit dat OCMW-cliënten totaal niet in staat zijn eigen activiteiten te ontplooien of sociale netwerken te ontwikkelen. Dit is voor Groen! een onaanvaardbaar neerkijken op deze mensen door een arrogante middenklassebril. Groen! gaat uit van een ander verhaal, nl. dat er voor deze mensen inderdaad een aanbod moet zijn van zinvolle ontplooiing maar dat dit enkel kan aangeboden worden op vrijwillige basis. Stel je voor – om de absurditeit van de maatregel duidelijk te maken - dat we deze maatregel doortrekken naar de werklozen, dan zou de VDAB je kunnen verplichten lid te worden van de biljartclub of het wijkcomité zoniet dreig je je vervangingsinkomen te verliezen... En vanuit het standpunt van de organisaties die actief zijn in het sociaal-culturele veld: maak maar eens een theaterstuk met mensen die tegen hun zin moeten deelnemen... De tweede groep gaat over aanvullende steun, bvb. een schoolpremie of huursubsidie. Men wil deze aanvullende steun uitbreiden naar alle Gentenaars in functie van hun inkomensniveau. Op zich lijkt dit een goede zaak. Maar ook hier wil men een activeringsplicht invoeren. Wat bvb. kan betekenen dat om 100- € schoolpremie te krijgen, je verplicht taallessen moet volgen. En dit moet dan allemaal georganiseerd en gecontroleerd worden.

Eén zaak is zeker: om voor de duizenden betrokken mensen voortdurend te bepalen wat hun activeringstraject is, dit constant op te volgen , en hen te sanctioneren als ze

hun traject niet volgen zal er een enorm bureaucratisch systeem moeten ontwikkeld worden. Dat zal volgens Groen! haar doel volledig missen maar wel kostbare middelen die nu ter beschikking staan van de doelgroep, naar de organisatie overhevelen.

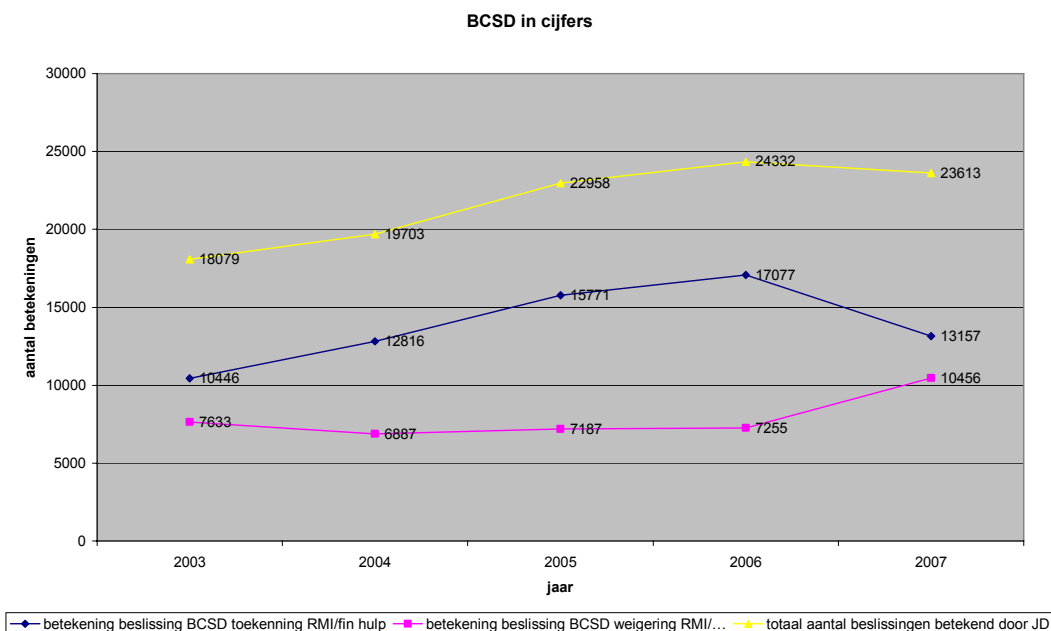
De derde blauwe draad is *het zich inschrijven in een federaal hard asielbeleid*. Het terugschroeven van de dringende medische hulp, het enkel na aanhoudende druk vanuit middenveld en Groen! voorzien van steun voor de Gentse Roma, en het weigeren van alle steun aan uitgeprocedeerde staatslozen die hier zullen blijven, tonen dit overduidelijk aan. *Van de open en solidaire stad, zoals de missie van de Stad Gent vermeldt, is hier weinig te merken.*

1.1. Meer steunaanvragen geweigerd vanaf 2007

Mensen met financiële noden en problemen kunnen leefloon vragen aan de sociale dienst, maar ook andere vormen van financiële tussenkomsten (huurpremie, bijdrage in energiekosten,...). De uiteindelijke beslissing wordt genomen door het Bijzonder Comité Sociale Dienst (BCSD) waarna de juridische dienst de beslissing betekent aan de steunvragers.

De cijfers tonen een trendbreuk sinds de nieuwe legislatuur; het aantal negatieve betekeningen of weigeringen is merkkelijk gestegen sinds 2007. Groen! kijkt met weinig hoop uit naar de cijfers voor 2008, er zijn geen nl. geen aanwijzingen dat het beleid op dit vlak ondertussen versoepeld is geworden.

jaar	toekenningen	procentueel	weigeringen	procentueel	totaal aantal betekeningen
2003	10446	57%	7633	42%	18079
2004	12816	65%	6887	34%	19703
2005	15771	68%	7187	31%	22958
2006	17077	70%	7255	29%	24332
2007	13157	55%	10456	44%	23613

Besluit: Terwijl het aantal behandelde dossiers een zeer sterke groei kent tav. 2003, is het aantal goedgekeurde dossiers terugvallen tot die periode. Een wijziging van het aantal weigeringen van 29% naar 44% kan enkel verwijzen naar een duidelijke verstrenging en verharding van het beleid.

1.2. Terugschroeven medische hulp aan illegalen

Met ingang van 1 september '07 werd de medische kaart ingevoerd, een volledige koerswijziging in de medische hulpverlening aan illegalen zoals de interne nota toegeeft; het recht op dringende medische hulp werd sindsdien 'met succes' aan banden gelegd: alvorens hulp te krijgen, moeten zowel de dringendheid als de behoeftigheid vastgesteld worden behalve in spoedgevallen.

Enkele vaststellingen

1. Enorme bureaucratie en meerkost

De toekenning van de kaart die recht geeft op Dringende Medische Hulp vereist een waanzinnige hoeveelheid inzet aan middelen voor administratie, bureelgesprekken en huisbezoeken. De vereiste personeelsmiddelen zijn enorm:

1 projectverantwoordelijke, 5 maatschappelijk werkers met ondersteuning van 5 maatschappelijk werkers en het team administratieve medewerkers van de themawerking gezondheidszorg.

2. Verwarrend en onvolledig cijfermateriaal

Het beschikbare én extra opgevraagde cijfermateriaal is weinig overzichtelijk en moeilijk te vergelijken. De trimesteriële kwartaalstaten laten wel aan duidelijkheid niets te wensen over: zowel het aantal aanvragen als het aantal positieve verzoeken DMH is betekenisvol verminderd, dit zorgt in 2008 reeds voor een besparing van 400.000 €

3. 'Eigen' ziekenhuis AZ Jan Palfijn signaleert problemen

Samen met Kind en Gezin en de andere Geneste ziekenhuizen drong Palfijn aan op engagementovereenkomst met het OCMW tot terugbetaling van de kosten van zwangere vrouwen zonder medische kaart. Om het principe van de Dringende Medische Hulp niet uit te hollen, weigerde het bestuur op deze vraag in te gaan, de weinig te benijden positie van deze "kwetsbare zwangeren" (zoals ze in de nota stevast genoemd worden, BCSD, 19.08.08, pt F1) ten spijt. Dat een signaal van het 'eigen' ziekenhuis wordt genegeerd, toont dat men blind wil zijn voor de concrete zorgvragen van zwakkere groepen die wonen in onze stad.

Besluit:

1. In Gent verblijft nu een grotere groep mensen die *geen* medische verzorging meer krijgen, omdat mensen deze niet meer durven vragen. Dit wordt bevestigd door organisaties op het terrein, lagere scholen,

wijkgezondheidscentra,... Ook de cijfers uit het jaarverslag van de sociale dienst van Jan Palfijn bevestigen deze trend. Hier is sprake van een forse daling van het aantal patiënten dat zich aanmeldt, toe te schrijven aan het “verminderd aantal niet verzekerde allochtonen” (nota Jan Palfijn, RvB 01.07.08). Het feit dat deze doelgroep meer dan andere medische zorgen nodig heeft staat buiten discussie, gezien hun erg kwetsbare positie.

2. Van de mensen die de vraag wel stellen worden heel wat vragen geweigerd: amper de helft van de vragen (639/1256) die voorgelegd worden aan het BCSD, worden positief beantwoord. Doch het is duidelijk dat heel wat meer vragen gesteld worden, die nooit het BCSD halen; zo is er sprake van meer dan 3000 aanmeldingen voor een medische kaart aan de balie!). Met het gejammer van de eigen diensten “wij kunnen aan de perceptie door de doelgroep van het OCMW als overheidsinstelling niets veranderen” (BCSD, 17.06.08, pt F1) naar aanleiding van dit mank lopend systeem, stelt het OCMW zich erg ongeloofwaardig op.
3. De invoering van de medische kaart om Dringende Medische Hulp te mogen ontvangen brengt een waanzinnige investering in mensen en middelen met zich mee. Men ontzegt mensen medische zorgverlening, en met dit uitgespaarde geld financiert het bestuur het hiervoor uitgewerkte systeem op de kap van de doelgroep.

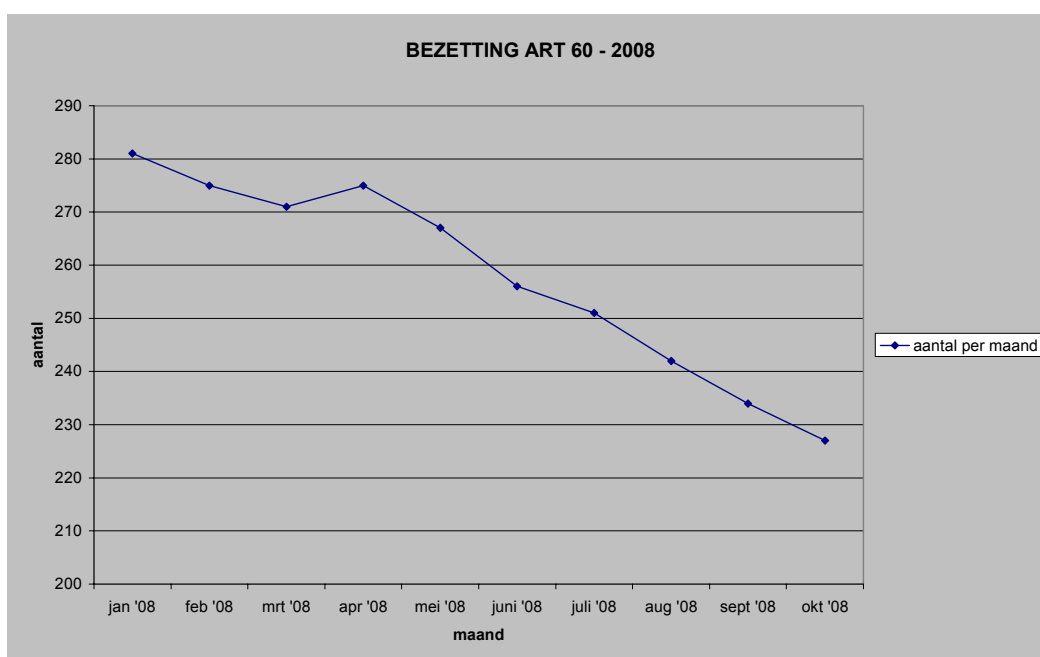
1.3. Het liberale stokpaardje –activering- loopt mank op een cruciaal instrument: art. 60'ers

Zoals onder punt 1.1 gesteld kan het OCMW mensen tewerkstellen onder artikel 60 van de OCMW-wet. Het spreekt voor zich dat deze vorm van tewerkstelling binnen de activering een bijzondere plaats inneemt.

Nochtans valt dit niet af te leiden uit de cijfers:

De lichte knik die in 2006 werd ingezet, gaat nadien in vrije val; dit wordt nog duidelijker als we de meest recente cijfers voor 2008 meer in detail bekijken:

Het is belangrijk op te merken dat deze steile terugval niet verklaard kan worden door evoluties op een hoger niveau. Als we bvb. vergelijken met Antwerpen, dan zien we daar een eerder stabiele evolutie voor het 2de kwartaal 2008: 1214 (april) – 1200 (mei) – 1198 (juni).

Besluit

Wat door dit paarse bestuur en de VLD-voorzitter in het bijzonder als speerpunt van het beleid geldt – de activering naar de arbeidsmarkt – faalt in een van haar voornaamste instrumenten. Het recent terugschroeven van de verloning van de artikel 60-ers, biedt geen verklaring voor deze terugval, maar het was zeker niet de juiste maatregel op het juiste tijdstip.

Op vraag van Holemans zullen de cijfers door de diensten nader geanalyseerd worden.

1.4. Om niet te besluiten...

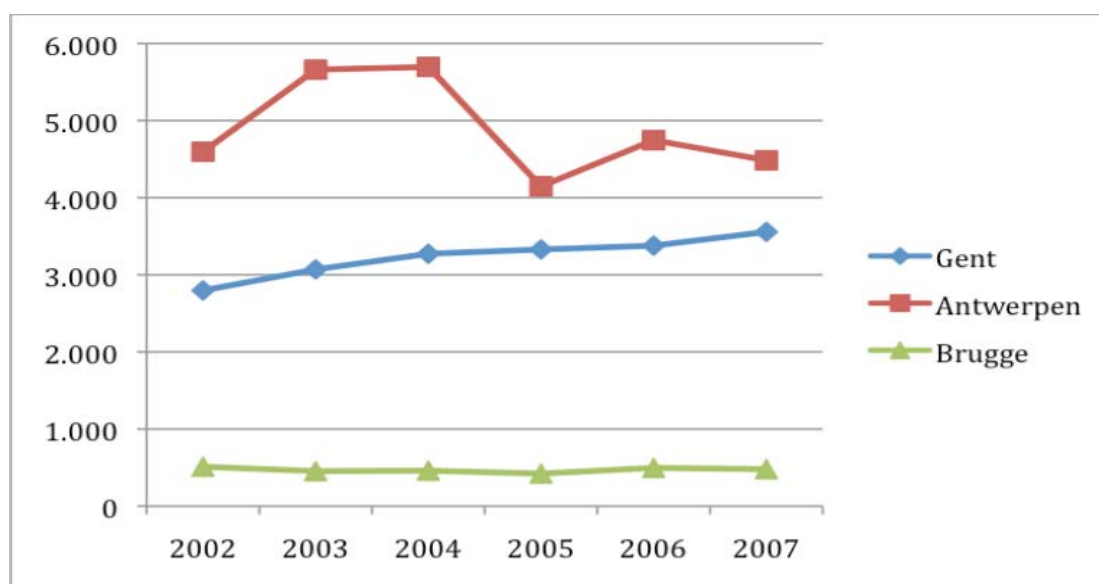
We zullen hier niet pogen de actuele thema's –samen met die uit de bijlage– die allen teken zijn van een verhardend beleid samen te vatten, ze spreken voor zich. Allen maken ze duidelijk dat de basistaak van het OCMW – een waardig leven voor elke bewoner van Gent garanderen– meer en meer in het gedrang komt. Nochtans bepaalt artikel 1 van de OCMW-wet glashelder de opdracht van elk OCMW:

Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

2. Evolutie armoede in Gent: de stijging stopt nooit...?

Ook in hoogconjunctuur bleef de armoede stijgen in Gent

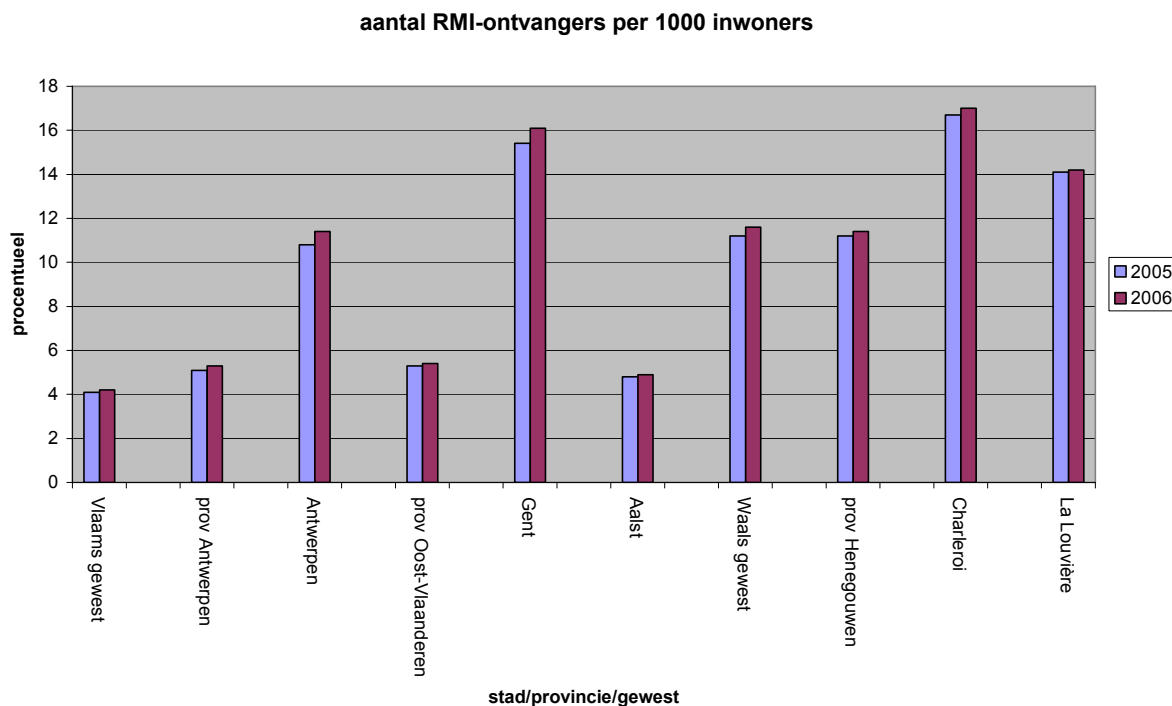
Tot voor enkele maanden geleden kende Vlaanderen een periode van drie jaar van zeer hoge economische groei (de hoogste van de laatste 20 jaar). Je zou verwachten dat in zo'n periode het aantal leefloners daalt, omdat er dan meer jobs –ook voor laaggeschoolden– worden gecreëerd en de druk op de onderkant van de samenleving afneemt. Dit blijkt ook het geval te zijn voor de andere twee steden met meer dan honderdduizend inwoners in Vlaanderen. In Antwerpen zien we een grote daling, in Brugge is ze lichter maar toch ook aanwezig. Enkel in Gent zien we –zelfs in jaren van hoogconjunctuur een hardnekkige –zij het lichtere– stijging.

Vergelijking met andere steden/provincies en zelfs gewest toont dramatische toestand van Gent

Als we hier hard van leer trekken, dan is dit omdat de situatie echt wel dramatisch is voor Gent. Een vergelijking met een aantal provincies/steden in Vlaanderen en zelfs in Wallonië toont dit onomwonden.

(Bron: www.armoedebestrijding.be/cijfers_leefloon.htm)

Totaal gebrek aan cijfermateriaal, laat staan grondige analyse

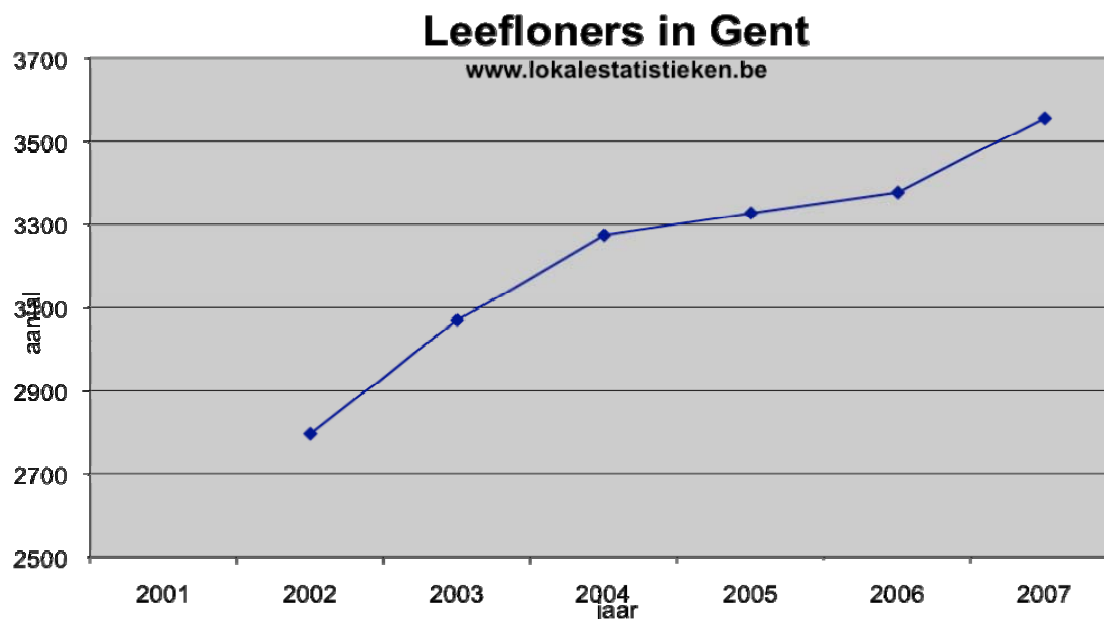
Gelet op deze –reeds jaren- opvallende cijfers voor Gent zou men verwachten dat men deze cijfers zou hebben geanalyseerd op zoek naar verklaringen die toelaten de oorzaken ten gronde aan te kunnen pakken. Niets is minder waar. Naar aanleiding van de bespreking van het jaarverslag 2007 op de raad van mei 2008, moest Versnick op ongeveer elke vraag van Holemans het antwoord schuldig blijven. Versnick zegde toen wel mondeling toe dat hij de zaken zou laten onderzoeken. Toen september 2008 Holemans zijn vragen dan omzette in een schriftelijke vraag, bleek opnieuw het erg lastig om duidelijke antwoorden te kunnen geven.

Zo werd op de vraag naar cijfers over de instroom van leefloners (wie komt er bij per maand, met welk profiel) als over de uitstroom (wie verdwijnt uit de cijfers, waar gaan ze naartoe) én over de weigeringen (waarom worden mensen geweigerd) luidde het antwoord: *“Op deze vraag kan momenteel NIET accuraat worden geantwoord. De software laat dit nog niet toe...”*. Onder druk van Holemans zal men nu pogen de software te verbeteren, maar het blijft godgeklagd dat dit enkel gebeurt na zware druk van de oppositie...

Ook meest recente cijfers tonen geen beterschap

Zoomen we in op de Gentse cijfers, dan wordt het milderend effect van de drie jaren van hoogconjunctuur beter zichtbaar. Jammer genoeg is er geen beterschap te verwachten van de cijfers voor 2008. In antwoord op een schriftelijke vraag van 6 oktober 2008 naar de meest actuele cijfer inzake het aantal leefloners wordt gesteld

dat in maart 2008 het aantal maar liefst zes procent hoger lag dan in maart 2007... (van 3.906 naar 4.138)

Om de situatie ten gronde aan te pakken, wordt het dus de hoogste tijd dat werk wordt gemaakt van zowel het verzamelen als analyseren van de benodigde gegevens. De lang aangekondigde Armoedecel –die er nog altijd niet is- is met andere woorden in feite al jaren broodnodig...

3. Begroting 2009: geen nieuwe antwoorden

Uit de begroting 2009, zoals recent opgemaakt voor de raad van 10 december, blijken geen nieuwe maatregelen in het licht van de zich ontplooiende economische recessie.

Het is eerder de logische vertaling van de beleidsmaatregelen die reeds hoger werden geanalyseerd en deel uitmaken van de beleidsnota 2007-2012, alsook het doortrekken van bestaande tendensen.

Zo gaat men wat betreft het budget art. 60'ers uit van amper 224 FTE's, die betekent een uitgespaarde minuitgave van ca. een half miljoen euro. Het voorziene budget (6080) voor leefloners voorziet ca. 732.000 € extra middelen, men gaat met andere woorden uit van een verderzetting van de trend van het alsmaar stijgend aantal leefloners.

Het budget dringende medische hulp (60823) voorziet een mindere uitgave van ca. 300.000€.

De begroting die voorligt is met andere woorden een logische uitwerking van de beleidsnota 2007-2012 zoals door de meerderheid in de OCMW-Raad goedgekeurd op 20 februari 2008. Niemand kon toen de financiële crash en de zich nu realiserende economische crisis voorspellen. Maar sinds enkele maanden springen zowat alle knipperlichten op rood, weten we dat er een zware recessie voor de deur staat.

Vanuit die wetenschap is het niet te verantwoorden vanuit een 'business as usual' praktijk te doen alsof er de voorbije maanden niets veranderd is, alsof we onze omgevingsanalyse niet moeten actualiseren.

Het is duidelijk dat 2009 een slecht economisch jaar zal worden, vele mensen zullen hun job of bijverdienste verliezen, hun lening of de studies van hun kinderen niet meer kunnen afbetalen, enz. Dit zal bovenop de gevolgen komen van het harder OCMW-beleid onder Versnick. Dit wordt een onhoudbare situatie, de dualisering die in Gent al groot is, zal nog sterker worden.

Anders gesteld, er zijn drie grote redenen waarom er nood is aan een ander beleid.

Ten eerste leidt het huidig OCMW-beleid nu reeds tot de uitsluiting van heel wat bewoners van Gent, zoals we hoger aantoonde. Sterker nog, ondanks het stijgend aantal weigeringen van steunaanvragen, blijft het aantal leefloners stijgen. In feite is de armoede dus nog sterker gegroeid dan de cijfers aangeven!

Ten tweede zal dit beleid bij een economische crisis op een aantal vlakken totaal onvruchtbaar blijken. Men kan sterke activering naar de arbeidsmarkt nog motiveren door te wijzen door het grote tekort aan arbeidskrachten en dus de grotere bereidwilligheid van werkgevers om te investeren in opleiding en vorming van nieuwe mensen. Maar van zodra heel wat mensen met veel arbeidservaring ook terecht komen in de werkloosheid en actief op zoek gaan naar een job, is het quasi onmogelijk voor mensen die al niet aan de bak kwamen tijdens de hoogconjunctuur, in crisistijden een reguliere job te vinden. Het activeren door het OCMW van haar eigen cliënten naar de arbeidsmarkt waar de concurrentie veel groter wordt, zou wel eens op heel korte tijd een heilloze en zinloze doelstelling kunnen worden...

Het OCMW Gent zou veel beter en veel sterker de mogelijkheden van de sociale economie moeten onderzoeken, naast de ontplooiing van maatschappelijke zinvolle activiteiten los van de arbeidsmarkt.

Ten derde houdt, zoals reeds verwoord, de recent opgestelde begroting 2009 totaal geen rekening met de elke dag aanzwellende economische crisis.

4. Groen! wil een Stedelijk Solidariteitsplan als antwoord op slechte tijden

Uit het voorgaande blijkt dat het huidig beleid in gunstig economische tijden de groei van de armoede niet een halt heeft kunnen toeroepen (cf. stijging leefloners), en zelf nog nieuwe vormen van uitsluiting creëerde.

Het is duidelijk dat dit beleid in tijden van economische recessie gewoon rampzalig zal zijn. Er is dus nood aan een ander beleid, dat van een grotere solidariteitsgedachte alle Gentenaars maximaal wil insluiten in plaats van uitsluiten.

Concreet wil Groen! deze vaststelling vertalen in de noodzaak van een **Gents Solidariteitsplan**. Dit plan moet op zeer korte termijn in kaart brengen welke gevolgen de economische crisis voor Gent kan hebben, wie naar alle waarschijnlijk het hardst zal worden getroffen en hoe we hier zo snel mogelijk antwoorden op kunnen bieden. Uiteraard kan het OCMW (alsook het Stadsbestuur) de internationale crisis niet keren, zij kan er wel voor zorgen dat zo veel mogelijk burgers hun grondrechten niet worden geschonden of omgekeerd dat zo weinig mensen in de miserie terecht komen

Het zou van arrogantie getuigen mocht Groen! als partij alleen proberen zo'n plan op te stellen. Dit moet een opdracht worden van het bestuur dat hiervoor beroep doet op haar diensten en experts uit wetenschappelijke wereld en het middenveld.

Het is nu alvast duidelijk dat meer mensen van een vervangingsinkomen zullen leven dat nu al onder de armoedegrens ligt (alleenstaande krijgt nu 711€ leefloon terwijl de armoedegrens op 860€ ligt). Een doordacht én snel systeem van aanvullende steun lijkt dan ook de eerste prioriteit.

Daarnaast kan VLD-voorzitter Versnick van zijn nationaal mandaat op andere wijze gebruik maken dan tot op heden. Tot nu toe gebruikte hij dit vooral om de rechten van de OCMW-cliënten te beperken, zo diende hij een wetsvoorstel in dat het makkelijker maakt om OCMW-cliënten sneller te sanctioneren.

Als hij het goed meent met de armen, zou hij beter een wetsvoorstel indienen dat het het niveau van een leefloon minstens boven de armoedegrens tilt. Hij zou er duizenden Gentenaars meteen uit de armoede mee halen....

Bijlage: overzicht van eerder genomen maatregelen deze legislatuur

1. Verlaging lonen van mensen in arbeidszorg (art. 60'ers)

Artikel 60 § 7 is een tewerkstellingsmaatregel die kadert in de OCMW wetgeving. Het doel van deze maatregel is mensen die geen recht hebben op bepaalde sociale uitkeringen, zoals werkloosheidsuitkeringen, omdat ze onvoldoende arbeidsdagen kunnen bewijzen, een job te bezorgen totdat zij (opnieuw) recht hebben op deze uitkeringen. Het geeft aan de OCMW's het recht om op te treden als werkgever.

Met ingang van 1 juli 2008 werd het loon werknemers met artikel 60-contract in Gent drastisch verlaagd. Dit past in de verplichte activering naar de arbeidsmarkt. Vanuit de motivatie dat art.-60'ers nadien bereid moeten zijn eender welke job aan te nemen, wordt er voor gezorgd dat ze alvast als art.-60'er bitter weinig verdienen.

Het terugschroeven van de lonen van art.-60 werknemers betekent concreet dat de functies op niveau A nu verloond worden volgens niveau B, niveau B volgens niveau C, enz. Voor de functies niveau E rest niets dan verloning aan de minimumlonen. Drievierde van al de art-60 werknemers zijn thans tewerkgesteld in niveau E!

Enkele concrete voorbeelden:

- Het loon van een administratief medewerker (gehuwd zonder kinderen) daalt van 1336 €/mnd naar 1166 €/mnd
- Het loon van alleenstaande onderhoudsmedewerker van 1128 €/mnd naar 1065 €/mnd

Dit betekent dat veel van de zin en betekenis van de art. 60 maatregel wegvalt. Tot voor kort betekende de combinatie van een jaar werkzekerheid én een behoorlijk inkomen dat men 'zijn leven op orde kon zetten', eventuele schulden afbetalen of beginnen met de opbouw van wat spaarcenten. Dit valt nu weg.

Het absurde van deze maatregel is dat het paars bestuur zelf beseft dat dit de aantrekkelijkheid van het art. 60-statuut zal ondermijnen, zo waarschuwt een nota vanuit de diensten voor een "mogelijk geringe instroom van art 60" (nota VB 21.05.07, pt 111). Een strakkere begeleiding (met mogelijks sanctionering) moet evenwel de doorstroom naar de arbeidsmarkt optimaliseren.

Besluit:

Men gunt art.-60'ers niet meer dat éné jaar met een verzekerd behoorlijk inkomen. Het is cynisch te moeten vaststellen dat door de loonsverlaging men geld ontzegt aan de doelgroep, en met dit uitgespaarde geld financiert het paarse bestuur o.m. de strakkere begeleiding van art 60'ers. Vanaf 2009 moet deze maatregel een halfmiljoen euro minuitgaven genereren.

2. Ondersteuning nieuwe EU-burgers slechts na harde druk vanuit Groen! en dan nog met mondjesmaat

Tijdens de raad van mei '08 werd een besluit gestemd dat bepaalt dat nieuwe EU-burgers vanaf 1 juli steun kunnen krijgen van het OCMW, op voorwaarde zij zich inschrijven in een strak (activerings)traject. Aanvankelijk gold dit enkel voor nieuwe EU-ers ingeschreven in het bevolkingsregister, sinds kort komen ook diegenen met inschrijving in het vreemdelingenregister in aanmerking.

Enkele vaststellingen

1. Enkel na harde strijd van Groen!

De Groen!-fractie drong al geruime tijd aan op een humane ondersteuning van nieuwe EU-burgers en diende hiervoor twee keer een voorstel van raadsbesluit in die weggestemd werden. Finaal diende het bestuur een eigen voorstel in dat Groen! steunde, zij het met de bedenking dat het voorstel zeer beperkt is.

2. En met veel tegenzin

Ondertussen werd het raadsbesluit verschillende keren 'verfijnd' versta hieronder: iedere misstap van een cliënt kan onmiddellijk gevolgd worden door een sanctie. De besluitvorming wordt op scherp gesteld: niet langer de datum van ondertekening door de voorzitter, maar wel de datum waarop de overtreding werd vastgesteld is bepalend voor de stopzetting van de hulp.

3. Ook de uitvoering hapert

De cijfers waarover we nu beschikken, bevestigen alvast onze vrees: op 1 november - 4 maanden na het in voege treden van dit nieuw besluit – hebben amper 150 mensen financiële steun gekregen terwijl men bij aanvang uitging van zeker 500-tal dossiers.

Europa heeft het bestuur nu verplicht de doelgroep uit te breiden. Dit werd bekrachtigd op de OCMW-raad van 5 november 2008. Het bestuur zelf laat na dit actief te communiceren aan de doelgroep en de

ondersteuningsgroepen. buitenwereld. Nu meer mensen recht hebben op broodnodige hulp, laat men de betrokkenen te informeren. Het is dan ook niet te verwonderen dat zo weinig mensen de weg vinden naar ons OCMW.

Besluit

Met de handrem op voert dit paars bestuur een besluit uit, dat men zelf niet erg genegen lijkt maar dat er vooral onder druk van Groen! kwam. De uitvoering getuigt op zijn minst van weinig betrokkenheid.

3. Wachtlijsten niet weggewerkt: nachtopvang

De problematiek van de opvang van daklozen is geen nieuw fenomeen in Gent. Zo stelt het OCMW-jaarverslag 2005 een stijgend aantal daklozen vast, met een constant *volledige* bezettingsgraad in de Gentse onthaalhuizen (met grootste druk op crisisopvang). Dezelfde problematiek doet zich voor bij private initiatieven. In HuizeTriest (opvang dak- en thuislozen) werden de laatste 4 maanden van 2007 maar liefst 280 kinderen jonger dan 12 jaar opgevangen.

In 2006 waren het nog 107 kinderen op 12 maanden.

Met de verhuis en opening van een nieuwe locatie op de Gasmeterlaan (4 extra plaatsen) zijn zeker niet alle problemen voorbij; reeds van bij het begin was ook hier sprake van een systeem van strootje trek ten einde te kunnen bepalen wie binnen kon om te overnachten, en dus ook wie niet.

De recente vraag van voorzitter Versnick als Kamerlid aan minister van defensie De Crem (over het verplaatsen van nachtopvang van Destelbergen naar Gent) verraadt dat de problemen verre van opgelost zijn. Bij gebrek aan cijfers zullen wij deze avond de voorzitter bevragen tijdens het vragenuurtje.

4. Armoedecel nog altijd niet actief

De oprichting van een armoedecel werd voorgesteld als één van de 'kroonjuwelen' van het paarse bestuursakkoord; 2 jaar later is er nog niets van in huis gekomen. Het voorziene geld wordt nu ad nominatum verdeeld over verschillende organisaties voor hun (voorbij) werking van 2008.

5. Mensen in budgetbeheer of –begeleiding

Mensen in financiële moeilijkheden kunnen zich tot het OCMW wenden voor verschillende vormen van hulpverlening. Het Gentse OCMW heeft een erkenning als instelling voor schuldbemiddeling en mag bijgevolg optreden als schuldbemiddelaar namens mensen met schulden. Bij budgetbeheer neemt de maatschappelijk werker (MA) het budget van de cliënt over, bij begeleiding geeft hij veeleer advies en zoeken MA en cliënt samen naar beste manier om 'rond' te komen.

Enkele vaststellingen

1. Het aantal dossiers budgetbeheer is de laatste jaren flink gestegen, enkel het laatste jaar niet langer toegenomen.
2. Het aantal dossiers budgetbegeleiding blijft toenemen.
3. De beide soorten dossiers zijn sterk regionaal verankerd in enkele wijken, nl. Gent-Noord, Nieuw Gent en St Amandsberg

Besluit

Het aantal Gentse gezinnen in budgetbeheer is in drie jaar tijd met 50% gestegen. Eén op de vijftig Gentse gezinnen is thans in budgetbeheer of budgetbemiddeling! Deze groep van mensen heeft het nu dus al moeilijk om rond te komen, het is duidelijk dat bij een verslechtering van de economische toestand ze het alleen nog veel moeilijker gaan krijgen en dat de groep zal toenemen.

6. Schrijnende toestanden op vlak van wonen

a. OCMW zet mensen op straat...

De voorbije jaren kwamen regelmatig dossiers op de raad waarbij mensen die bvb. een noodwoning huren van het OCMW, dreigen uit hun huis gezet te worden door het OCMW. Na deze uithuiszetting dreigen deze mensen dakloos te worden...

Let wel, het gaat hier om mensen die zich ten volle inzetten en meewerken met hun MA en toch uit huis zullen gezet worden, omdat zij geen concreet perspectief kunnen aangeven waar/wanneer ze naartoe zullen verhuizen. Heel concreet: zowel de mensen zelf als de MA vinden niets op de private markt dat betaalbaar is en botsen op de wachtlijst bij sociale woningen. Het OCMW zet dus letterlijk mensen op straat, met als cynische uitsmijter dat het OCMW voorziet om ze snel het statuut van dakloze te geven, zodat ze op die manier geholpen kunnen worden.

Enkele vaststellingen

1. woningmarkt oververzadigd:

de mate waarin mensen zich engageren om een alternatief te vinden, speelt vaak geen rol meer. Ook diegenen die zich – bvb na brand – heel erg inzetten maar niets vinden worden na vier maanden eruit gezet, bij gebrek aan alternatief.

2. OCMW stelt zich onwrikbaar op

Verplichte verzoening bij de vrederechter, bij betalingsmoeilijkheden bvb, werd bij wet afgeschaft doch de mogelijkheid hiertoe blijft voorzien; het Gentse OCMW wenst hiervan echter geen gebruik te maken. In antwoord op een mondelinge vraag van Paul Pataer bevestigde de voorzitter dit zonder omwegen.

Besluit

Slachtoffers van brand, huisjesmelkers of andere worden meer dan vroeger een tweede maal het slachtoffer omdat de tegemoetkomingen nadien veel te kort schieten om de problemen op te lossen. In feite botst hier het OCMW Gent op de grenzen van haar mogelijkheden, zolang ze niet samen met de Stad harder durft ingrijpen op de woonmarkt.

b. Voorstel van Groen! raadslid Holemans om capaciteit van SVK met 50% uit te breiden wordt uitgevoerd

In december 2005 diende raadslid Dirk Holemans een voorstel van besluit in dat inhield een deel van het overschot op de begroting 2004 te investeren in de werking van het OCMW ten einde sociale noden te lenigen; één van de concrete maatregelen beoogde een stijging met 50 % van het aantal SVK-woningen (toen 62). Dit besluit werd goedgekeurd en sindsdien werkt het SVK aan deze uitbreiding. Met de nieuwe legislatuur werd de kans niet gegrepen dit ambitieniveau verder te verhogen. Dit is nochtans noodzakelijk gelet op de structurele tekorten in de sector van de sociale huisvesting.

7. **Geen steun voor staatlozen**

Op de OCMW-raad worden regelmatig dossiers behandeld van staatlozen die de beslissing van het OCMW geen steun uit te keren aanvechten voor de arbeidsrechtbank; de raad moet dan een advocaat aanduiden om de belangen van het OCMW te verdedigen.

Nochtans zijn er heel wat overwegingen – humanitaire en juridische – op basis waarvan het uitkeren van steun te verkiezen zou zijn boven deze mensen te dwingen tot een juridische procedure. Aan een erkenning als

staatloze is geen automatisch recht van verblijf gekoppeld, dus – zo luidt de redenering - is er geen recht op leefloon. Het is klaar dat een staatloze – en dat is toch wel de essentie van zijn probleem – niet kan uitgewezen worden naar zijn staat; ‘overmacht’ heet zoiets. Deze feitelijke onmogelijkheid tot terugkeer naar het land van herkomst heeft in het Gentse rechtsgebied trouwens rechtspraak doen ontstaan om wel maatschappelijke dienstverlening toe te staan aan staatlozen. Een voorstel tot raadsbesluit van P Pataer om deze situatie te wijzigen werd door de meerderheid verworpen tijdens de raad van 15 januari 2008.

Besluit

Een erkenning als staatloze is niet voldoende; de beoordeling van de overmacht – nl de onmogelijkheid terug te keren naar het land van herkomst – is een feitenkwestie die door de rechter moet vastgesteld worden; dan pas zal het OCMW steun verlenen. Ook in deze materie stelt het OCMW zich zo minimalistisch mogelijk op.